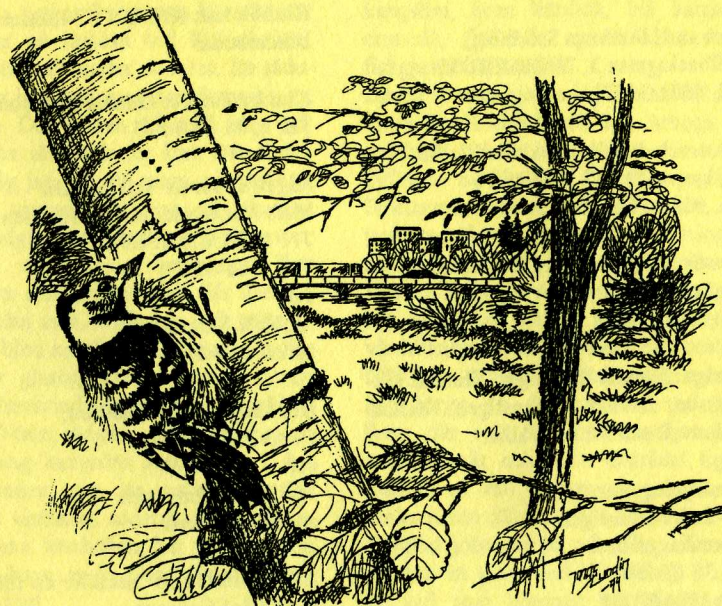

PANDÍON

1997:1 Årg. 13

tidskrift för fågelintresserade

Pandion utges av Frövi fågelklubb. Utkommer 3 ggr. årligen (april, augusti och december). Verksamhetsområde är Lindesbergs kommun.

Medlemsblad för Frövi fågelklubb

Ordf. Sven-Olof Eriksson,
Spannmålgatan 24, 718 32 FRÖVI
Tel. 0581-30902

Vice ordf. Andreas Sandberg,
Tallbacksgatan 3, 718 33 FRÖVI
Tel. 0581-31573

Skr. och distribution Ulla Wallin,
Skolgatan 20, 718 31 FRÖVI
Tel. 0581-33179

Kassör. Bo Dahlström, Karlslund, Ullersäter, 718 92 FRÖVI
Tel. 0581-32213

Övriga: Kerstin Broberger, Thomas Haraldsson, Jan-Erik Malmstigen, Mattias Rudenvall och Mona Wallin.

Försäljningsansvarig:
Jan-Erik Malmstigen,
Skomakargatan 6,
718 33 FRÖVI
Tel. 0581-30252

Frågor om exkursioner?
Sven-Olof Eriksson,
adress se ovan.

Medlemskap i FFK erhålls genom att betala 75:- på pg. 484 16 67-1. Ungdomar 4-16 år 25:-. Familjemedlem 10:-.

Klubblokal: IOGT/NTO-lokalen i Blixterboda.

Klubbmästare: Gunnar Eriksson,
Tel. 0581-63 10 45

Fågelrapporter skickas till:
Mats Andersson, Hagabergsliden 4,
711 31 LINDESBERG
Tel. 0581-16274
och
Jan-Erik Malmstigen,
adress se ovan.

Redaktionen för Pandion:
Sven-Olof Eriksson
och
Jan-Erik Malmstigen,
adresser se ovan.

Adressändringar anmäler du till:
Sven-Olof Eriksson,
och
Bo Dahlström,
adresser se ovan.

Omslagsbild:

Mindre hackspett, Jonas Lundin.

Ordförande mumlar ur skägget.

Har våren kommit eller hur är det? Man kan börja att fundera på om det är höst, vinter eller vår. När den första sånglärkan kom första dagen i mars, tänkte man, i år blir det en tidig vår. Sedan stannar tiden upp och det kommer nordan vind, snö och allt otrevligt som inte hör till våren. Minnet sviker oss varje år, det är just så här som våren är år efter år. Dessa tankar far genom huvudet när jag sitter på läsidan vid Kolneholme, Sjömosjön, och njuter av solen. En sädesärla har just spatserat framför mig i en åkertilja. Det är den 15 april idag och min andra sädesärla för året. Den första första såg jag den 26 mars, rekordtidig, då den vippade omkring på iskanten bland sädgäss, kanadagäss och sångsvan, sökande efter något matnyttigt. Kan undra om den klarade sig? Går över på norra sidan av Kolneholme och möts av en kall, hård nordlig vind. Tårarna rullar innanför glasögonen på grund av de kalla ishavsvindarna. I nästa ögonblick lyfter 30-talet sädgäss, något är på gång. Jo, en ung kungsörn flaxar runt i den hårda vinden, men den ger upp och följer med vindarna söderut över skogen. Den bruna kärrhöken har kommit. En gammal hane, en 2k hane och en 2k hona. Trevligt!

Det har blivit söndag 20 april och de kalla vindarna ligger kvar. Vårstrecket har stannat upp. Jag har varit ute vid flera lokaler under veckan, bl.a. Sörbysjön, Finnåkerssjön, Österhammarsjön och Sjömosjön och på alla dessa lokaler härskar lugnet. Änder i antal och arter saknas så gott som på alla platser. De änder som finns är knipa, kricka, gräsand och storskrake och vid Sörbysjön kan man även få se några bläsänder.

Hörde idag att det låg 80 sädgäss där, ett viggpar vid Kännässjön och vid Mon, öster om Finnåkerssjön, sågs två ljunpipare. Det som rört sig under dagarna är rovfågeln och det är tur, för det är dom som förgyllt dagarna, så att man har kunnat varit ute i det kalla, blåsig vädret. Nästan alla de rovfåglar som man kan räkna med att se nu har jag sett: kungsörn, brun kärrhök, blå kärrhök, ornvärk, fjällvärk, sparvhök, duvhök, fiskgjuse och stenfalk.

Den söndag gjorde jag och tre till från Frövi fågelklubb besök hos Arboga fågelklubb och exkursionen bar av till Sjölunda maden som ligger längst in i Fröshammarsviken vid Hjälmaran. En underbar plats som Arboga ornitologerna på senare år har uppmärksammat. Kanske beror det på att nuvarande ägare har en klarare syn på natur och naturvårdshänsyn. Den har under året besökts flitigt av Arboga ornitologerna och de har börjat att dokumentera vad som finns där och hur den utnyttjas som rastlokal vår och höst. Området ligger utanför en vall, så man kan höja och sänka nivån där om vill. Vallan har för tillfället grävts av på två ställen. Tror att det har att göra med EU-bidrag. Vi får se vad som kommer att hända med Sjölunda maden i framtiden.

Mina första brunänder för året fick jag se och flertalet sothöns. Det är fåglar som vi börjar sakna i vår kommun. Grågåsen finns där och även den fattas hos oss. För övrigt kunde vi se, till arter rovfåglar, samma som angivits tidigare i texten om vi byter ut kungsörn mot havsörn. Vi får tacka Arboga fågelklubb för en trevlig dag. Jag tror:

”Våren kommer, trots allt!”

Något om kärrsångaren och fynd i Lindesbergs kommun

Mats Andersson

Kärrsångaren är att betrakta som en nykomling i vår fågelvärld. Dessutom en sommarvärd från östafrika som blott vistas hos oss några månader, från juni till början på september. Det är därför inte så underligt att den i stort sett är okänd för den stora allmänheten. Inte ens många av oss fågelintresserade har ju haft förmånen att ha sett den, in till förväxling rörsångarliknande fågel. Desto fler har kanske hört sången, vilket inte är det sämsta, för trevligare och imponerande fågelsång är svårt att ta del av! Efter att arten framgångsrikt etablerat sig i landet och spridit sig till stora delar kommer det nu vissa rapporter om en stagnation eller rent av en minskning, i alla fall från våra trakter.

Historik och nuvarande utbredning i Sverige

Även om den omnämns första gången vid sitt namn i boken "Skandinavien fauna" av Sven Nilsson (1858), skulle det dröja tills 1934 innan man säkert kunde konstatera häckning i landet. Dessförinnan påträffades den i alla fall på flera platser i södra Sverige och redan 1919, 1925 och 1931 lär den ha hörts vid Kvismaren i Närke (Rosenberg 1932). Det var emellertid i Skåne och på Västkusten som arten först fick fotfäste, där den också fortfarande har sin huvudsakliga utbredning i Sverige.

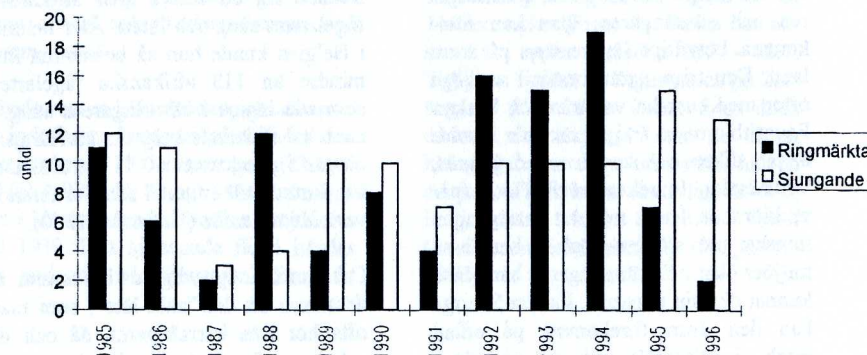
Åren fram till mitten på 1960-talet gjordes endast enstaka fynd i övriga delar av Sverige för att i slutet av decenniet öka i antal. Från slutet av 1960-talet och hela 1970-talet skedde så en kraftig expansion, med toppår 1979 och 1980. Den positiva trenden höll i sig under 1980-talet då allt fler häckningar och observationer rapporterades. I slutet av 1970-talet beräknades det svenska beståndet till mellan 6500 och 7500 par (Holmbring 1982) och i slutet av 1980-

talet beräknades 8500-9000 par finnas (Holmbring 1988). Därefter har det svenska beståndet uppskattats till 10 000-30 000 par (Koskimies 1993).

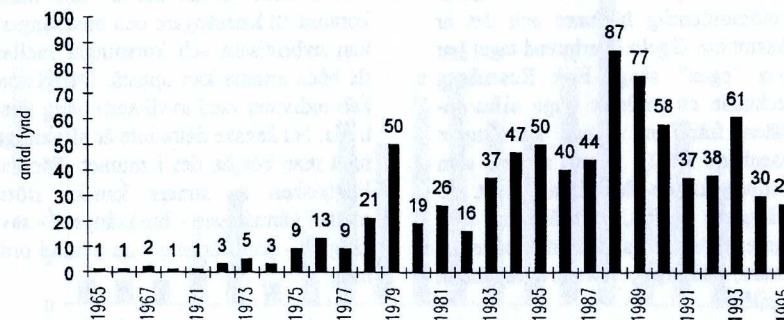
Nuvarande utbredning är i södra Sveriges kustlandskap där den förekommer allmänt från Bohuslän till Blekinge samt på Öland, norr därom sparsamt till sällsynt med stora luckor från Småland via Västmanland till Hälsingland samt på Gotland (SOF 1990). Från våra närmaste grannar kan nämnas att i Dalarna hördes mer än 25 sjungande årligen i början på 1990-talet (DOF 1993). I Uppland anses minst 100 par häcka i början på 1990-talet, där även en stabilisering av beståndet har kunnat skönjas (Fredriksson & Tjernberg 1996).

Från Närke finns rapporter om 25-45 sjungande i början på 1990-talet (Gustafsson m fl 1994) och från Kvismaren 1-3 ex 1969-1976, därefter 5-10 ex årligen och fortsatt ökning med 12 sjungande 1985 (Pettersson 1985) och 10-15 sjungande fram till 1995 (Kvismare Fågelstation 1986-1997, Figur 1).

Figur 1. Kärrsångaren vid Kvismaren 1985 - 1996

Figur 2. Kärrsångaren i Västmanland 1965 - 1995

Vad beträffar fynden i Västmanland ökade antalet under 1970-talet med en topp 1979 med 50 ex, därefter en stagnation fram till 1988-1989 då de högsta

noteringarna någonsin finns, med 87 ex respektive 77 ex. Därefter minskade fynden och 1995 rapporterades 27 ex (Figur 2) (Rrk Västmanland).

Biotop

Kärrsångaren är inte så bunden till stränder vid sjöar och vattendrag som sina släktingar rörsångaren, trastsångaren och sävsångaren, utan kan förekomma betydligt längre upp på torra land. Den trivs i tät bestånd av höga örter med enstaka vasstrån och buskar. Favoritbiotopen är igenväxande strandängar, diken och kanaler med älggräs, brännässlor, hundkex, rörfilen och snår av björnbär. I takt med att betesgången minskar och slåttern upphört har dessa miljöer ökat och kärrsångaren har också kunnat öka sin numerär. I södra Sverige kan den även förekomma på odlad mark, i sädesfält och på rapsåkrar (Holmbring 1988).

Sången

Som nämndes inledningsvis är kärrsångaren en verklig sångarvirtuos, som det faktiskt är få som kan mäta sig med. Kärrsångaren är först och främst en utomordentlig härmare och det är tveksamt om fågeln överhuvud taget har någon "egen" sång! Erik Rosenberg antecknade en midnatt tjugo olika fågelläten från en skånsk kärrsångare (Rosenberg 1972). Bland arterna som Rosenberg kunde identifiera fanns t. ex. lövsångare, bofink, törnsångare, sävsångare, grönfink, stenskvätta, sädesärta, stare, näktergal, storspov, raphöna och pilfink.

Förutom härmningar från de vanliga fåglarna i kärrsångarens närhet kan man även höra en mängd läten och sångstrofer som man inte kan identifiera. En kvinnlig belgisk forskare (Francoise Dowsett-Lemaire), som studerat kärrsångarens sång, har konstaterat att dessa oidentifierade läten var härmningar av fågelarter som den lärt sig

under sin vistelse i vinterkvarteren i Östafrika! Dowsett tillbringade flera vintrar i afrika där hon spelade in och tränade sig att känna igen afrikanska fågelarters sång och läten. Åter hemma i Belgien kunde hon så bestämma inte mindre än 113 afrikanska fågelarter, som alla ingick i kärrsångarens sång. I medeltal imiterade belgiska kärrsångare drygt 75 arter, varav 60 % var afrikanska, samt därtill ett antal som fortfarande var oidentifierade (Källander 1980).

Det som är ytterligare intressant är dessutom att det "zäbi-läte", som man ofta hör från kärrsångaren då och då och som de flesta handböcker anser arttypiskt inte är det. Detta läte tycks i stället vara en imitation av en mycket högljudd afrikansk busktörnskata *Dryoscopus cubla*! (Källander 1980).

Nu räcker det inte med denna svårighet att bestämma en sjungande kärrsångare. Under senare år har det allt mer framkommit att kärrsångare och busksångare kan hybridisera och korsningar mellan de båda arterna kan uppstå. Därigenom kan individer med avvikande sång uppträda. Nu kanske detta inte är så vanligt, men man bör ha det i minnet. Förväxlingsrisken är annars kanske störst mellan kärrsångare - busksångare - sävsångare - härmsångare i nu nämnd ordning.

Exempel på trevliga "svårigheter" finns från Västvalla 1995 där en fågel först bestämdes till busksångare, på grund av sångens långsamma tempo och upprepningar. Vid senare besök hade sången ökat i tempo och påminde mer om kärrsångarens. Detta kanske var en hybrid? Hur som helst bjuder kärrsångaren på högtidsstunder i sommarnätterna och den upphör inte att imponera på åhöra-

ren och det är bara att hålla med Erik Rosenberg när han skriver i "Fåglar i Sverige".... "man får ge sig på nåd och onåd, när man hör honom en stilla sommarnatt och förklara honom som nummer ett!"....

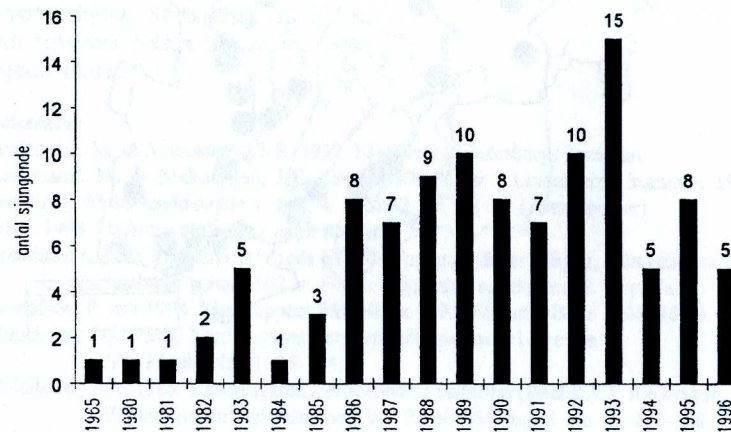
Förekomsten i Lindesbergs kommun

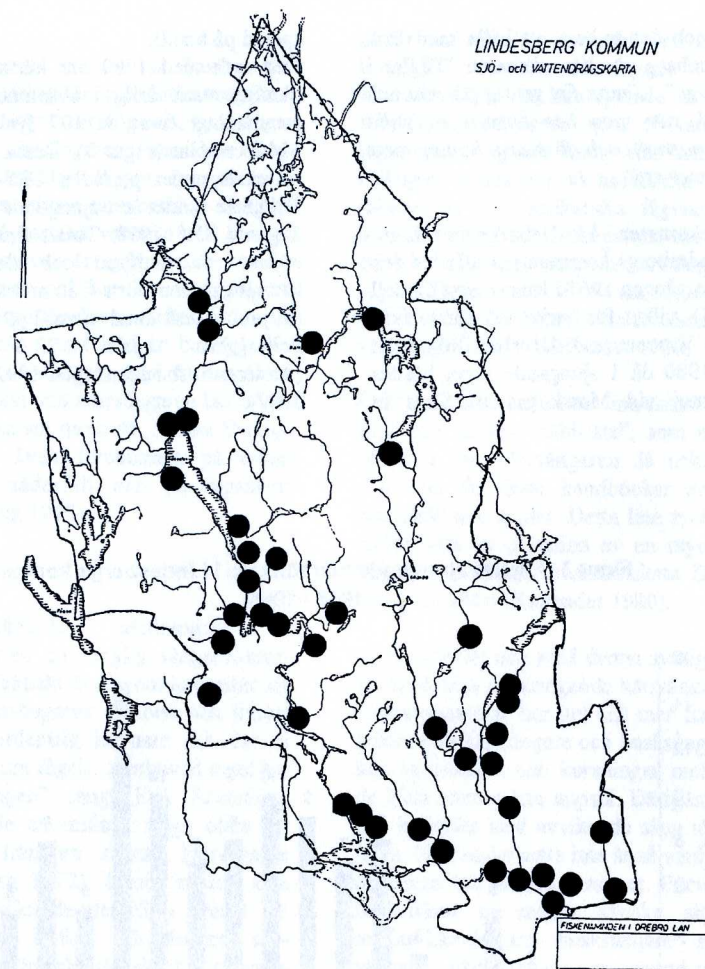
I Lindesbergs kommun påträffades den första gången 1965 i Ramsberg (Lindell 1975), vilket för övrigt var första fyndet i Västmanland. Därefter dröjde det till 1980 då 1 sjungande fågel hördes 26 juni vid Morskogsjön (finns in

spelad på band).

Från och med 1980 har kärrsångaren därefter varit årlig i kommunen och sammanlagt finns ca 107 fynd av ca 114 exemplar (Figur 3). Dessa har observerats under perioden 25.5 - 18.7. Tidigaste fyndet är 1 sjungande på Sörängarna 25.5 1988. Totalt finns dock endast nio majfynd och de flesta kärrsångare har hörts från andra halvan av juni. Flest antal samtidigt är 3 sj Fellingbro kyrka 23.6 1986 (Andersson & Malmstigen 1992, 1985-1997).

Figur 3. Antalet sjungande kärrsångare i Lindesbergs kommun 1965 - 1996

KÄRRSÅNGARE
Lokaler 1965 - 1996

Ringmärkning

Det har också ringmärkts kärrsångare i kommunen och följande uppgifter finns: 1 ex Hagberg/Frövi 7.6 1990 och 20.8 1996. Vid Österhammarssjön ringmärktes 1 ex 13.6 1991 och vid Näset/Finnåkerssjön 17.6 resp. 22.6 1991 och Frövifors industriområde/Frövi 27.6 1994 samt Västvalla 13.6 1995.

Karta över lokaler

På kartan redovisas lokalernas läge under åren 1965 - 1996. Det är ganska påfallande att kärrsångarlokalerna är dels utefter Arbogaåns vattendrag och dels vid de välkända fågellokalerna, som t. ex Sjömosjön, Västvalla, Österhammarssjön, Finnåkerssjön, Hultasjön, Hagberg/Väringen, Albäcksån och vid Storå. Dessutom har den noterats med mer än ett fynd vid t. ex Felingsbro kyrka, Sörängarna, Sörbysjön och Frövifors. Västra Löa är den nordligaste lokalen.

Litteratur

- Andersson, M. & Malmstigen, J-E. 1992. Fågellivet i Lindesbergs kommun.
 Andersson, M. & Malmstigen, J-E. 1985-1997. Fåglar i Lindesbergs kommun 1984-1996. Frövi Fågelklubb meddelande nr 1, 2, 4, 5, 7- 12, 14, 16, 17. (Årsrapporter).
 DOF. 1993. Dalarnas fåglar. 2:a uppl. Avesta.
 Fredriksson, R. & M. Tjernberg (reds.) 1996. Upplands fåglar - fåglar, människor och landskap genom 300 år. Fåglar i Uppland, supplement 2. Uppsala.
 Gustafson, P. mfl 1994. Fågelrapport från Närke 1993. Fåglar i Närke 1994: 76-93.
 Holmbring, J-Å. 1982. Kärrsångaren *Acrocephalus palustris* i Sverige. Vår Fågelvärld 41: 95-104.
 Holmbring, J-Å. 1988. Kärrsångaren *Acrocephalus palustris* (Bechst.). I: Andersson, S. (ed.) Fåglar i jordbrukslandskapet, Vår Fågelvärld, Suppl. No 12: 299-306.
 Kvismare Fågelstation 1986-1997. Observationer vid Kvismaren 1985-1996. Årsskrift.
 Källander, H. 1980. Har kärrsångaren någon egen sång? Vår Fågelvärld 39: 121-122.
 Lindell, L. 1975. Fågelrapporter. Västmanland 1974. Vår Fågelvärld 34: 231-235.
 Nilsson, S. 1858. Skandinaviens fauna. Del 1. (Faksimilutgåva 1980). Avesta.
 Pettersson, Å. 1985. Fåglar i Kvismaren. I: Kvismaren - och fåglarna. 25 år med Kvismare fågelstation: 81-117. Föreningen Kvismare fågelstation. Örebro 1985.
 Rosenberg, E. 1932. Ornitologiska bidrag från Närke. Fauna och Flora 27: 13-23.
 Rosenberg, E. 1972. Fåglar i Sverige. 5:e upplagan. Uppsala.
 SOF. 1990. Sveriges fåglar. 2:a uppl. Stockholm.

Lindesbergs kommun 1965 - 1996

Antal sjungande kärrsångare och lokaler:

1965: 1 sj	(1 lokal)
1980: 1 sj	(1 lokal)
1981: 1 sj	(1 lokal)
1982: 3 sj	(2 lokaler)
1983: 4 sj	(4 lokaler)
1984: 1 sj	(1 lokal)
1985: 3 sj	(3 lokaler)
1986: 9 sj	(6 lokaler)
1987: 7 sj	(7 lokaler)
1988: 9 sj	(9 lokaler)
1989: 10 sj	(9 lokaler)
1990: 8 sj	(7 lokaler)
1991: 7 sj	(7 lokaler)
1992: 10 sj	(9 lokaler)
1993: 15 sj	(12 lokaler)
1994: 5 sj	(4 lokaler)
1995: 8 sj	(8 lokaler)
1996: 5 sj	(5 lokaler)

Januariinventeringen 1997

Jan-Erik Malmstigen

Årets upplaga, den 13:e i ordningen, lockade totalt 31 medlemmar vilket är något färre än tidigare års deltagande. Totalt registrerades 59 arter (medeltalet för alla år är 60 arter). Flest arter (49 st) rapporterades av Andreas Sandberg.

Två för inventeringen nya arter noterades, nämligen jaktfalk och stenfalk. Därmed har totalt 93 arter registrerats sen starten. Bland arter som saknades i år kan nämnas knölsvan, kanadagås, gråtrut, sparvuggla och stare. Mycket få observationer av bofink och bergfink vid fågelbord gjordes under månaden, däremot fler observationer än normalt av t.ex steglits. Bland ovanligare arter som noterades utöver de två nämnda jakt- och stenfalk kan nämnas häger, vigg, hökuggla, rödvingetrast och nötkräka.

Vädret

Januari inleddes med kyla och natttemperaturer ner mot -20 grader enstaka nätter. Den 13 januari dock omslag till mildare väder och påföljande dag smälter den mesta snön bort och månaden fortsätter sedan med barmark. Vi-byvikens vak i Varingen blir nu allt större och den 21 januari är det öppet vatten mellan Hinseberg och Frövibro. Vid Sjömosjön är dock Arbogaån i stort sett tillfrusen hela månaden.

Karaktärsarter

Karaktärsarter saknades helt denna vinter till skillnad från föregående år. Grå- och grönsiska rapporterades dock av de flesta deltagare, men antalet observationstillfällen var av normal om-

fattning med en liten övervikt för gråsiska. Mindre korsnäbb saknades i stort sett, endast en rapportör hade denna art på sin lista. Sidensvans rapporterades av hälften av deltagarna.

Artlista

Häger. 1 ex Frövibro 13.1 (JEM).

Sångsvan. Vid Österhammarssjön har som mest 4-8 ex uppehållit sig hela månaden. Dessutom enstaka fynd Stentorpet 6.1 (7ex), 2 ex Storströmmen, 1 ex Öskevik 16.1 samt 4 ex Tåje 19.1.

Gräsand. Största antal är 50 -100 ex stationärt Bottenån, Lindesberg, 70-75 ex Oppboga 16-30.1, 50 ex Stentorpet 11.1, 40 ex Vi-byviken/Frövi 19.1 och 23 ex Storströmmen 1.1. Dessutom bl.a 12 ex Hagaberg reningsdammar 19.1 och 5 ex Österhammarssjön 19.1.

Vigg. 2 hannar Hagabergs reningsdammar 26.1 - månaden ut (JMR mfl).

Knipa. Som mest 26 ex Storströmmen 1.1. F.ö endast enstaka ex, bl.a Sjömosjön 7 ex 24.1.

Kungsörn. 1 ex Hammarbacken 15.1 (gm EJM), 1 ex Österhammars säteri 19 - 22.1 (ASM mfl), 1 juv Sjömosjön 21.1 (SOE).

Stenfalk. 1 ex Stenby 6.1 (PPE). Ny art för januariinventeringen och 2:a vinterfyndet i kommunen.

Jaktfalk. 1 ad Djupdalen n. Morskoga 28.1 (ASG). Ny art för januariinventeringen. Fynd nr 2 i kommunen, det första gjordes i februari 1986 vid Sörmogen.

Berguv. Hörd Tempelbacken/ Lindesberg hela månaden (PMR).

Hökuggla. 1 ex Österhammarssjön hela månaden (flera observatörer).

Mindre hackspett. 1 ex Storå (JGT), 1 hane Liaskogen (PPE) samt 1 ex Bertilsbro 11.1 (EJM).

Gärdsmyg. Totalt rapporterad från följande fem lokaler; Hagaberg, Hinseberg, Frövibro (Näsby sn), samt Vassbron och Oppboga (Fell sn).

Rödvingetrast. 1 ex Tomtebogatan/Frövi 10.1 (ERR). 2:a året i samband med denna inventering.

Varfågel. 1 ex Tippen/Måle 5.1 (JEM), 1 ex Pikkrog 11.1 (JEM,MRL), Västvalla 2.1 (UJM) och 11.1 (BLG,TON), Rynninge 19.1 (THN) samt Sjömosjön-Nederby 1.1 - 16.1 (SOE, JEM).

Nötkräka. 1 ex Hagabergsliden/ Lindesberg 8.1 och 25-30.1 (PZD).

Bofink. Endast rapporterad från fyra fågelbord, 1 hane Alanäsgatan (ION), Tomtebogatan 11.1 (UWN,IBE), Näsbybacka/Frövi 11.1 (KMN) samt vid Bottenån/Lindesberg 21.1 (ASG).

Bergfink. 1 ex L Hagavägen/Lindesberg 4.1 (SAN), Osmundsgatan/Lindesberg 12.1 (MAN) samt Alanäsvägen/Frövi 5.1 (ION).

Steglits. Ovanligt många rapporter (14 st). Två större flockar (>10); 11 ex Stensta 11.1 (JMR) samt minst 20 ex Bottenån/Lindesberg 21.1 (ASG).

Stenknäck. Max 3 ex Alanäsgatan/Frövi (ION), 1 ex Spannmålgatan 1.1 (SOE) samt 1-5 ex Sjöbergs/Frövifors 4-26.1 (UWN, JEM mfl). 1 ex Fellingsbro 4.1 (BLG). Från Lindesberg finns en rapport, 1 ex vid fågelbord Hagabergsliden 2 - 8.1 (PZD)

Deltagare:

Sören Adolfsson (SAN), Mats Andersson, Jerry Andersson, Sven-Ivar Andersson, Lisbeth Billgren, Christer Eriksson, Inga-Britt Ericsson, Sven-Olof Eriksson (SOE), Jan Gryth (JGT), Gunnar Gustafsson, Tomas Haraldsson (THN), Ulf Jacobsson (UJM); Erik Jansson (EJM), Lennart Jansson, Mats Karlqvist, Björn Lindberg (BLG), Jan-Erik Malmstigen (JEM), Kjell Mattsson (KMN), Johan Miller (JMR), Ingvar Olsson (ION), Tommy Oscarsson (TON), Pär Persson (PPE), Per-Martin Ramberg (PMR), Margit Resare, Mattias Rudenvall, Eie Rylander, Andreas Sandberg (ASG), Annika Sandström (ASM), Lennart Uske, Ulla Wallin (UWN), Per Zetterlund (PZD).

Ett stort tack till samtliga deltagare

Vårfågelnas ankomsttider 1996

Jan-Erik Malmstigen

Denna sammanställning bygger på totalt 12 inlämnade fenologilistor vilket kan jämföras med 17 listor föregående år.

Månaden mars inleddes med en ganska mild vädertyp och årets första budbärare kom den 9:e mars, det var sånglärka och sångsvanar vid Västvalla. Våren fick dock snart ge vika och först med början den 24 mars började vårfågeln anlända i större antal. Månaden avslutades dock med ett omfattande snöfall och våren tog ytterligare ett steg tillbaka. Som mars månads mest anmärkningsvärda fynd måste nog fynden av årtä betecknas. Rekordtidigt, redan den 19 mars iaktogs årtä, dels vid Sjömosjön samt i Fröviforsån vid Frövibro med som mest 5 ex den 24 mars. Årtän anländer normalt från slutet av april - början av maj, tidigaste tidigare fynd är annars från Sörbysjön den 31.3 1990.

Våren vände åter den 4 april men den 10 april åter omslag till kalla nordliga vindar fram till mitten av månaden då det åter blev varmare igen. Arter som sävsparv, kricka, bläsand och rödhake anlände till oss ca två veckor senare än normalt. Ett annat exempel är ängs-
piplarkans ankomstdatum den 5 april vilket är ett av de senaste vi känner till.

Den 22 april var det +22 grader på e.m. men redan nästa dag kom en kallfront in från norr. Tidiga ankomsttider noterades för såväl lövsångare, buskskvätta och svartvit flugsnappare.

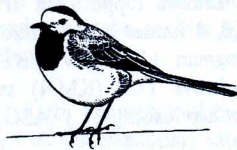
Kall luft täckte landet i början på maj men varm luft i samband med högtryck kom åter den 11 maj med temperaturer upp emot 27 grader. Den 14:e sjönk dock temperaturen med hela 11 grader på bara en timme. Det ostadiga vädret fortsatte därefter i stort sett månaden ut.

Ankomsttiderna för de flesta "majarterna" normala, dock noterades trädgårdssångaren sent i år. Bland övriga ej i listan upptagna arter kan nämnas följande tidiga ankomsttider; härm-sångare 7 maj samt bivrak den 12 maj.

Fenologilistor har i år inlämnats av:

Mats Andersson, Sören Adolfsson, Sven-Olof Eriksson, Christer Eriksson, Tomas Haraldsson, Björn Lindberg, Kjell Mattsson, Jan-Erik Malmstigen, Tommy Oscarsson, Andreas Sandberg, Mattias Rudenvall och Ulla Wallin.

Ett stort tack till samtliga bidragslämnare.

Ankomstdatum för 37 flyttfågelarter 1996. Arterna står i tabellen i den ordning de rapporteras ha anlänt till kommunen. För varje art anges datum för dels den tidigaste observationen, dels de närmast följande observationerna. Siffror inom parentes anger antalet rapporter från angivet datum.

Sånglärka	9.3	Västvalla	19.3, 24.3 (4)
Ormvråk	10.3	Kärrboda	11.3, 12.3, 22.3
Skogsduva	17.3	Ervallaängarna	21.3, 23.3, 24.3
Sädgås	19.3	Pikaboda	20.3, 21.3, 23.3
Ringduva	24.3	Sjömosjön	2.4, 3.4, 4.4 (3)

Skrattmås	25.3	St Lindessjön, Lindesberg	3.4, 4.4, 5.4 (3)
Stare	26.3	Kallernäs, Lindesberg	3.4, 4.4 (2)
Tofsvipa	27.3	Rynninge	3.4, 4.4 (4)
Sävsparv	30.3	Västvalla	4.4, 5.4 (3)
Bofink	30.3	Frövi	31.3, 5.4

Fiskgjuse	3.4	Västvalla	5.4 (4)
Trana	4.4	Västvalla	5.4 (4)
Sädesärta	4.4	Västvalla	7.4, 8.4 (3)
Brun kärrhök	4.4	Västvalla & Frövibro	4.4, 6.4 (3)
Kricka	5.4	Nederby	6.4 (3)

Enkelbeckasin	5.4	Västvalla	6.4 (2)
Ängspiplärka	5.4	Västvalla	6.4 (2)
Rödhake	5.4	Sällingesjön	6.4, 8.4, 9.4 (2)
Skäggdopping	6.4	Vibyiken, Frövi	8.4 (2)
Skogssnäppa	6.4	Sjömosjön	7.4 (2)

Storspov	6.4	Sörängarna	14.4, 16.4
Taltrast	7.4	Hagaberg	9.4 (3)
Rödvingetrast	10.4	Hagaberg	12.4
Bläsand	16.4	Österhammarssjön	18.4, 19.4
Fisktärna	20.4	Sjömosjön	21.4, 22.4

Lövsångare	22.4	Sjömosjön & Rabostan	22.4, 23.4 (2)
Drillsnäppa	23.4	Prästryggen, Frövi	27.4, 30.4
Svartvit flugsnappare	24.4	Frövi & Rabostan	24.4, 26.4 (2)
Ladusvala	25.4	Hagaberg	26.4, 27.4
Buskskvätta	26.4	Sällingesjön & Ö-sjön	26.4, 27.4

Hussvala	27.4	Sjömosjön	29.4, 1.5
Rörsångare	28.4	Hultasjön	1.5 (3)
Brushanc	1.5	Österhammarssjön	-
Gulärta	1.5	Storåbadet	4.5
Tornseglare	11.5	Österhammarssjön	12.5, 19.5 (2)

Gök	12.5	Sjömosjön	14.5
Trädgårdssångare	25.5	Finnåkerssjön	-

